

23.06.2021

Asia/8

§ 215

Valtuutettu Mia Haglundin aloite ilmastobudjetoinnin ottamisesta käyttöön

HEL 2020-013684 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 09.12.2020 Haglund Mia Ilmastobudjetin ottaminen käyttöön

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Mia Haglund ja 14 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsinki ottaa käyttöön vuodesta 2021 alkaen ilmastobudjetin, joka esitellään vuosittain talousarvion yhteydessä ja jonka toteutumisesta arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä.

Kaupunginhallituksen hyväksymässä (§ 809 / 10.12.2018) Hiilineutraali Helsinki 2035 –toimenpideohjelmassa (HNN-ohjelma) esitetään Helsingin ilmastotoimet ja päästöjen kehitysennusteet vuosille 2030 ja 2035. Päästötavoitteen saavuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet on määritelty osa-alueittain. Osana HNN-ohjelman täytäntöönpanoa perustettiin (Kp § 166 / 5.9.2019) ohjausryhmä, jonka tehtävänä on mm. raportoida kaupungin johtoryhmälle päästövähennysten ja toimenpideohjelman toteutumisesta. Toimenpideohjelman keskeisin seuranta-kanava on nykyinen ympäristöraportointi. Kaupungin etenemistä päästöjen vähentämisessä voi seurata myös verkkosivuille toteutetun ilmastotyön seurantapalvelun, ilmastovahdin kautta.

Helsinki on seurannut kasvihuonekaasupäästöjen, niiden vähentämistoimenpiteiden ja niihin liittyvien kustannusten toteutumista jo vuosia osana kaupungin ympäristöraporttia. Ympäristöraportissa ilmastoasioille on oma kappaleensa, jonka lisäksi ympäristötilinpäätöksessä on esitetty ilmastonsuojelun ohella myös kaikki muut tuotot, kulut ja investoinnit, jotka on ensisijaisesti tehty ympäristönsuojelullisista syistä. Tiedot kerätään vuosittain koko kaupunkikonsernin osalta ja ympäristötilinpäätöksessä raportoidaan emo-organisaation tiedot.

Kaupunginhallitus toteaa, että HNH-ohjelma on toimivaksi osoittautunut ja paljon julkisuutta saanut kokonaisuus, joka luo puitteet aloitteessa esitetyn tiedon tuottamiselle. Lausunnoissa esiin nostettu kaupunkitasoinen keskustelu ilmastotoimiin kohdentuvien määrärahojen yleisistä määrittelyperiaatteista olisi luontevaa käynnistää osana HNH-ohjelmaan liittyvää työtä. Tämän jälkeen olisi mahdollista muodostaa käsitys siitä, mikä olisi Helsingin tapa toteuttaa aloitteessa ilmastobudjettiin liitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi tehtäviä toimia.

Tiedon tuottaminen ja informatiivisuuden lisääminen ovat kannatettavia tavoitteita sekä taloudensuunnittelun että ilmastotoimiin kohdennettavien määrärahojen vaikuttavuuden arvioinnin näkökulmasta. Tällä mahdollistetaan käytössä olevien resurssien kohdentaminen vaikuttaviin toimiin. Ilmastobudjettiin liitettyjen tavoitteiden osalta on hyvä huomioida, että päästöjen vähentäminen on pitkäjänteistä työtä ja tietyille vuodelle varattujen määrärahojen mukaisilla toimenpiteillä saavutettavat päästövaikutukset toteutuvat yleensä vasta useampien vuosien kuluessa.

Kaupungin toiminnassa on useita ilmiökohtaisia toimintaohjelmia ja –suunnitelmia, joita kutakin ohjataan omana kokonaisuutenaan. Ohjelmien tavoitteet ovat suhteessa toisiinsa siten, että yhden ohjelman toimenpiteet voivat vaikuttaa myös muiden ohjelmien tavoitteiden saavuttamiseen. Tällä hetkellä esimerkiksi HNH-ohjelman jollakin toimenpiteellä voidaan vaikuttaa päästöjen vähentämiseen, liikkumisen lisäämiseen ja talouden tehostamiseen. Siten toimenpiteen kohdistaminen vain yhteen ilmiöön ei ole talousarviorakenteen näkökulmasta yksiselitteistä. Näin ollen kunkin ilmiön toimenpiteiden toteuttamiseen varattujen määrärahojen tunnistaminen tulisi ensin tehdä osana ilmiökohtaista ohjelmaa minkä jälkeen olisi edellytyksiä arvioida asian esittämistä myös osana talousarviota. HNH-ohjelman päivitys on käynnistymässä ja alustavasti tarkoituksena on mm. edellä mainittujen päällekkäisyyksien karsiminen ja resurssien kohdentaminen vaikuttaviin toimiin.

HNH-ohjelma, ympäristöraportointi sekä muut kaupungin ympäristöasioihin liittyvät ohjelmat muodostavat laajan kokonaisuuden, joiden keskinäisiä suhteita ja kehittämistä tulisi arvioida uusien mm. ilmasto-

toimien vaikuttavuuden arviointia, tiedontuottamista ja informatiivisuuden lisäämistä koskevien tavoitteiden näkökulmasta.

Lopuksi kaupunginhallitus toteaa, että ilmastobudjetoinnin ohella myös muiden ilmiöiden budjetoinnille talousarvion yhteydessä on ollut kiinnostusta. Kyseessä on laaja kokonaisuus, joka edellyttäisi kattavaa kaupunkitasoista keskustelua, jossa ilmiöbudjetoinnin laajuus ja tarkoituksenmukainen toteuttamistapa sekä tiedontuottamisen vaatimat resurssit arvioitaisiin kaupungin kestäväen kehityksen toiminta- ja johtamismallin kehittämiseksi osana strategian, talouden ja toiminnan suunnittelua sekä toimeenpanon seurantaa. Kaupunginhallitus päättää, että kaupunki aloittaa ilmastobudjetoinnin valmistelun.

Aloitevastaus on valmisteltu kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston ja strategiaosaston yhteistyönä. Aloitteesta on saatu kasvatus- ja koulutuslautakunnan, kaupunkiympäristölautakunnan, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan, sosiaali- ja terveyslautakunnan sekä liikenne- ja liikelaikojen johtokunnan ja rakentamispalveluliikelaikojen johtokunnan lausunnot. Lausuntojen mukaan suhtautuminen ilmastobudjettiin on pääosin positiivinen, mutta samalla tuotiin esiin tarve arvioida kaupunkitasoisesti ilmiöbudjetoinnin tarkoituksenmukaisuuteen, laajuuteen ja toteutustapaan liittyviä seikkoja sekä tarve kaupungin yhteisten laadintaperusteiden luomiselle.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 09.12.2020 Haglund Mia Ilmastobudjetin ottaminen käyttöön

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 14.06.2021 § 461

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

HEL 2020-013684 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Kaupunginhallitus päättää, että kaupunki aloittaa ilmastobudjetoinnin valmistelun.

Käsittely

14.06.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Mai Kivelä: Aloitevastauksen kahdeksannen (8) kappaleen (joka alkaa ”Lopuksi kaupunginhallitus toteaa, että ilmastobudjetoinnin ohella”) loppuun seuraava lisäys:

Kaupunginhallitus päättää, että kaupunki aloittaa ilmastobudjetoinnin valmistelun.

Kannattaja: Veronika Honkasalo

äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Mai Kivelän vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 6

Seija Muurinen, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 7

Silja Borgarsdóttir Sandelin, Veronika Honkasalo, Mai Kivelä, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Tyhjä: 2

Nasima Razmyar, Tomi Sevander

Poissa: 0

Kaupunginhallitus hyväksyi Mai Kivelän vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 6 - 7 (2 tyhjää).

07.06.2021 Pöydälle

Esittelijä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

23.06.2021

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 13.04.2021 § 185

HEL 2020-013684 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristölautakunta suhtautuu myönteisesti ilmastobudjetoinnin käyttöönottoon.

Lautakunta toteaa, että kaupungin talousarvion tai muussa yhteydessä esitetyn ilmastobudjetin kautta kaupungeilla olisi mahdollisuus tuoda ilmastotoimiin varatut määrärahat esille ja lisätä läpinäkyvyyttä ilmasto-
politiikassa. Ilmastobudjetin ovat laatineet jo muun muassa Oslo ja Tampere. Ilmastobudjetti on ilmastopäästöjä, -toimia ja -taloutta yhteen kokoava työkalu, jonka avulla kaupungit pystyvät arvioimaan, miten niiden ilmastotoimet tulevat etenemään suhteessa hiilineutraalisuustavoit-
teisiin. Ilmastobudjetti mahdollistaa myös keskustelun lisääntymisen il-
mastotyön ympärillä ja sitä kautta ilmastotietoisuuden paranemisen. Il-
mastobudjetin toteuttaminen vaatisi muun muassa selkeää määrittelyä
ilmastotoimiksi laskettavien toimenpiteiden osalta sekä arviointia sen
tarkoituksenmukaisimmasta toteuttamistavasta.

Aloitteessa todetaan, että ”ilmastobudjetti antaa mahdollisuuden nostaa
talousarvion ilmastovaikutukset keskusteluun, kun päästöjen, toimenpi-
teiden ja kustannusten toteutumista seurataan vuosittain.”

Helsingin tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2035. Helsinki on
seurannut kasvihuonekaasupäästöjen, niiden vähentämistoimenpitei-
den ja niihin liittyvien kustannusten toteutumista jo vuosia osana kau-
pungin ympäristöraporttia. Ympäristöraportissa ilmastoasioille on oma
kappaleensa, jonka lisäksi ympäristötilinpäätöksessä on esitetty ilmas-
tonsuojelun ohella myös kaikki muut tuotot, kulut ja investoinnit, jotka
on ensisijaisesti tehty ympäristönsuojelullisista syistä. Tiedot kerätään
vuosittain koko kaupunkikonsernin osalta ja ympäristötilinpäätöksessä
raportoidaan emo-organisaation tiedot.

Ilmastobudjetissa olisi esimerkiksi mahdollista arvioida tulevaa kehitys-
tä pilkkomalla jäljellä oleva päästövähennystavoite sektorikohtaisiksi

vuositavoitteiksi, jotka perustuisivat asiantuntijoiden tekemiin arvioihin. Todellinen päästövähennys todennetaan vuosittain Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY:n tekemän kasvihuonekaasupäästölaskennan perusteella, joka valmistuu tilinpäätöksen vahvistamisen aikaan. Kustannusten osalta ilmastobudjetissa voisi esimerkiksi esittää eriteltynä kaupunkiorganisaation ilmastonsuojeluun liittyvän käyttötalouden ja investoinnit taloussuunnitelmakaudella. Tietojen esittäminen edellyttäisi toimialoilta ja liikelaitoksilta tietojen tuottamista esimerkiksi osana kaupungin talousarvion laatimisprosessia. Ilmastobudjettiin olisi mahdollista sisällyttää myös kaupungin tytäryhteisöt, mutta niiden osalta omistajastrategiat tulevat todennäköisesti ohjaamaan hiilineutraalisuustyötä selkeämmin. Jotta aloitteessa toivottu aikataulu ilmastobudjetista osana vuoden 2021 talousarviota olisi toteutunut, olisi asia pitänyt ohjeistaa jo vuoden 2020 aikana.

Päästöbudjetin ja ilmastotoimiin varattujen määrärahojen esittämisessä rinnakkain on otettava huomioon, että päästöjen vähentäminen on pitkäjänteistä työtä ja tietyille vuodelle varatun ilmastobudjetin mukaisilla toimenpiteillä saavutettavat päästövaikutukset toteutuvat yleensä vasta useampien vuosien kuluessa. Esimerkiksi Energiarenessanssin puitteissa toteutettavaa, taloyhtiöille suunnattua energianeuvontaa, on varauduttu rahoittamaan ainakin vuoden 2021 aikana, mutta päästövähennysvaikutus alkaa näkymään vasta vuosien 2023 tai 2024 aikana.

Lisäksi on hyvä huomioida, että myös muiden ilmiöiden budjetoinnille talousarvion yhteydessä on kiinnostusta. Kyseessä on laaja kokonaisuus, joka edellyttäisi kattavaa kaupunkitasoista keskustelua. Kaupunkiympäristölautakunta ei ota kantaa siihen, millä aikataululla ilmastobudjetti olisi mahdollista toteuttaa.

Käsittely

13.04.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Mia Haglund: Lausunnon alkuun lisätään:

Kaupunkiympäristölautakunta suhtautuu myönteisesti ilmastobudjetoinnin käyttöönottoon.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Mia Haglundin vastaehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Lisätiedot

Pirita Kuikka, ympäristösuunnittelija: 310 32045
pirita.kuikka(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 25.03.2021 § 53

HEL 2020-013684 T 00 00 03

Lausunto

Johtokunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Liikenneliikelaitos (HKL) suhtautuu positiivisesti ilmastobudjetoinnin käyttöönottoon. Ilmastobudjetin kautta HKL:n ja koko kaupungin olisi mahdollista tuoda ilmastotoimiin varatut määrärahat selkeämmin esille ja lisätä läpinäkyvyyttä ilmastopolitiikassa. Tämä toisi nykyistä paremmin esille HKL:n roolin osana kaupungin hiilineutraaliustavoitteiden toteuttamista. Ilmastobudjetin avulla HKL ja koko kaupunki pystyvät paremmin arvioimaan, miten ilmastotoimet tulevat etenemään suhteessa hiilineutraalisuustavoitteisiin.

Helsingin ja myös HKL:n tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2035. HKL:n kasvihuonekaasupäästöjen, niiden vähentämistoimenpiteiden ja niihin liittyvien kustannusten toteutumista on seurattu jo vuosia osana kaupungin ympäristöraporttia. HKL:n osalta ilmastobudjetoinnin laatiminen olisi todennäköisesti suhteellisen helposti toteutettavissa, sillä HKL:n ilmastonsuojelun kustannukset ja ilmastoinvestoinnit on tunnistettu ja HKL:n toiminnan suorat päästöt laskettu ympäristöraportoinnin yhteydessä, ja niitä on seurattu useita vuosia.

Ilmastobudjetin toteuttaminen vaatisi kuitenkin nykyistä selkeämpää kaupunkitasoista määrittelyä muun muassa siitä, mitkä toimenpiteet lasketaan ilmastotoimiksi. Ilmastobudjetoinnin tiedot voidaan tuottaa HKL:n talousarvioesityksessä, mutta se edellyttää kaupunkitasoista ohjeistusta talousarvio-ohjeessa. Jotta ilmastobudjetti olisi voitu toteuttaa vuoden 2021 talousarviossa, olisi asia pitänyt ohjeistaa jo vuoden 2020 aikana.

Päästöbudjetin ja ilmastotoimiin varattujen määrärahojen esittämisessä rinnakkain on kuitenkin otettava huomioon, että päästöjen vähentäminen on pitkäjänteistä työtä eikä kaikkien tietylle vuodelle varatulla ilmastobudjetilla tehtyjen toimenpiteiden päästövaikutukset ainakaan täysimääräisesti kohdistu ko. talousarviovuoteen. Esimerkiksi investoinnit uusiin raideliikenneyhteyksiin vaikuttavat liikenteen päästöihin viiveellä.

Lisäksi on hyvä huomioida, että myös muiden ilmiöiden budjetoinnille talousarvion yhteydessä on kiinnostusta. Kyseessä on laaja kokonaisuus, joka edellyttää kattavaa kaupunkitasoista keskustelua.

On myös huomattava, että HKL:n omistama nykyinen joukkoliikenneomaisuus vaatii huomattavia vuosittaisia investointipanostuksia, jotta omaisuuden käytettävyys säilyy hyvällä tasolla, liikenteen turvallisuus pystytään varmistamaan ja omaisuuden arvo säilyy. Uusia budjetointitapoja luodessa on varmistettava, että nykyisen omaisuuden peruskorjaus- ja ylläpitoinvestointeihin varataan riittävä budjettirahoitus.

Lausunto ei ota kantaa siihen, millä aikataululla kaupungin ilmastobudjetti olisi mahdollista toteuttaa.

Esittelijä

vs. yksikön johtaja
Ari Päivärinta

Lisätiedot

Maija Sarpo, laatu- ja ympäristöpäällikkö, puhelin: 310 34865
maija.sarpo(a)hel.fi
Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 23.03.2021 § 181

HEL 2020-013684 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon liitteenä olevasta Mia Haglundin toiminnallisia viherympäristöjä koskevasta valtuustoaloitteesta:

Kaupungin talousarvion yhteydessä esitetyn ilmastobudjetin kautta olisi mahdollisuus tuoda ilmastotoimiin varatut määrärahat selkeämmin esille ja lisätä läpinäkyvyyttä. Ilmastobudjetin avulla pystyttäisiin paremmin arvioimaan, miten Helsingin ilmastotoimet tulevat etenemään suhteessa hiilineutraalisuustavoitteisiin. Ilmastobudjetti mahdollistaa myös keskustelun lisääntymisen ilmastotyön ympärillä ja sitä kautta ilmastotietoisuuden paranemisen.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että ilmastobudjettia voisi hyödyntää myös osana opetusta ja oppimista. Esimerkiksi kaikissa Stadin lukioissa alkavassa Hiilineutraali Helsinki -opintojaksossa ilmastobudjetti tarjoaisi yhden konkreettisen lisätyökalun ilmastotoimien seuraamiseksi. Nuorisobarometrien mukaan nuorten huoli ilmastomuutoksesta on kasvanut voimakkaasti. Vuonna 2008 tutkimus osoitti, että 40 pro-

senttia nuorista oli ilmastonmuutoksesta melko tai erittäin huolissaan. Vuonna 2018 luku oli noussut 65 prosenttiin.

Aikataulullisesti ilmastobudjetointi on käytännössä mahdollista ottaa käyttöön aikaisintaan vuodesta 2022 alkaen.

Lautakunta näkee tärkeänä, että ilmastobudjetoinnin mahdollistaviin toimiin ryhdytään toimialalla mahdollisimman pian.

Käsittely

23.03.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Petra Malin: Lisätään lausunnon loppuun lause: "Lautakunta näkee tärkeänä, että ilmastobudjetoinnin mahdollistaviin toimiin ryhdytään toimialalla mahdollisimman pian."

Kannattaja: Vesa Korkkula

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään lausunnon loppuun lause: "Lautakunta näkee tärkeänä, että ilmastobudjetoinnin mahdollistaviin toimiin ryhdytään toimialalla mahdollisimman pian."

Jaa-äännet: 1

Pia Kopra

Ei-äännet: 10

Ted Apter, Fatim Diarra, Markku Hannula, Martina Harms-Aalto, Ville Jalovaara, Vesa Korkkula, Petra Malin, Hannu Oskala, Matias Pajula, Pia Pakarinen

Tyhjä: 1

Dani Niskanen

Poissa: 1

Abdirahim Husu Hussein

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi Petra Malinin vastaehdotuksen äänin 10-1. Tyhjää äänesti 1, poissa 1.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

23.06.2021

Asia/8

tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anssi Almgren, pedagoginen asiantuntija
anssi.almgren(a)hel.fi

Keskushallinto Rakentamispalveluliikelaitos 22.3.2021

HEL 2020-013684 T 00 00 03

Helsingin kaupungin rakentamispalveluliikelaitos Stara antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Aloitteessa esitetään, että Helsinki ottaa käyttöön vuodesta 2021 alkaen ilmastobudjetin, joka esitellään vuosittain talousarvion yhteydessä ja jonka toteutumista arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä.

Ilmastobudjetti on otettu käyttöön jo Oslossa ja Tampereella ja sen avulla seurataan ilmastotoimenpiteisiin varattuja resursseja ja toimenpiteiden etenemistä, sekä vaikutuksia päästötavoitteisiin. Stara toteaa, että ilmastobudjetti toisi päästötavoitteisiin käytettyihin resursseihin läpinäkyvyyttä ja selkeyttä ilmastotyön seurantaan.

Helsingin kaupungilla on käytössä Ilmastovahti Hiilineutraali Helsinki 2035 –tavoitteiden seuraamiseksi, erillinen Kiertotalousvahti jakamis- ja kiertotalouden tiekartan tavoitteiden seuraamista varten, sekä ympäristötilinpäätös, jossa vuosittain seurataan kuluja, tuottoja sekä investointeja muun muassa ilmastonsuojelun osalta. Myös energiansäästöä seurataan vuosittain toimialakohtaisesti.

Ilmastobudjetin käyttöönotto edellyttää selkeää määrittelyä seurattavista toimista, riittävää ohjeistusta tiedon tuottamiseksi, henkilöstöresursseja sekä harkintaa jo seurannassa olevien kokonaisuuksien suhteen niiltä osin, kun ne jo palvelevat ilmastotoimenpiteiden seurantaan.

Lausunnon perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt 9.4.2021 mennessä Rakentamispalveluliikelaitos Staralta lausuntoa kaupunginhallitukselle Mia Haglundin ja 14 muun valtuutetun aloitteesta jossa esitetään, että Helsinki ottaa käyttöön vuodesta 2021 alkaen ilmastobudjetin, joka esitellään vuosittain talousarvion yhteydessä ja jonka toteutumista arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä. Aloite kokonaisuudessaan liitteenä.

Valtuustoaloitteesta on pyydetty lausuntoa myös kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta, kasvatus- ja koulutuslautakunnalta, sosiaali- ja terveyslautakunnalta sekä Palvelukeskusliikelaitokselta.

Lisätiedot

Paula Salonen, ympäristöasiantuntija, puhelin: 310 70942
paula.salonen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 16.03.2021 § 56

HEL 2020-013684 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Mia Haglundin ja 14 muun valtuutetun ilmastobudjetin käyttöön ottamista koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Aloitteessa esitetään, että Helsinki ottaa käyttöön vuodesta 2021 alkaen ilmastobudjetin, joka esitellään vuosittain talousarvion yhteydessä ja jonka toteutumista arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että ilmastobudjetin avulla ilmastotyöhön varatut resurssit voidaan tuoda selkeämmin esiin ja ilmastotoimien etenemistä voidaan arvioida paremmin. Samalla voidaan tehdä ilmastotyötä näkyväksi ja lisätä siihen liittyvää keskustelua.

Sosiaali- ja terveystoimiala toteuttaa Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelmaa omalta osaltaan. Ilmastovahdin lisäksi ilmastotyön etenemistä seurataan jo vuosittain osana kaupungin ympäristöraportointia. Ilmastotyön kulut, tuotot ja investoinnit esitetään osana kaupungin ympäristötilinpäätöstä.

Ilmastobudjetoinnin toteuttaminen edellyttää kaupunkitasoista määrittelyä siitä, mitkä toimet lasketaan mukaan ilmastobudjettiin sekä toimialoille annettuja ohjeita riittävien tietojen tuottamiseksi talousarvioesityksen yhteydessä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Ilmastomuutosta hillitsemällä voidaan vähentää ilmastomuutoksen moninaisia vaikutuksia ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin. Eniten ilmastomuutoksesta kärsivät muutenkin haavoittuvassa asemassa olevat ihmiset, joilla on vähiten keinoja sopeutua ilmastomuutoksen vaikutuksiin."

Käsittely

16.03.2021 Ehdotuksen mukaan

Tiimipäällikkö Johanna af Hällström oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Aleksi Niskanen: Lautakunta ei kannata tätä valtuustoaloitetta. Ilmaston lämpötila on ihmiskunnan historiassa kokenut pitkiä kylmiä jaksoja, lämpimiä jaksoja ja taas kylmiä jaksoja. Eli ilmastonmuutos on syklittäistä. Vielä 1970-luvun Suomessa oltiin huolissaan ilmaston kylmenemisestä. Ja nyt ollaan taas huolissaan ilmaston lämpenemisestä. Ilmastomuutosta tarkastellessa pitää tutkia lämpötilojen vaihteluita hyvin pitkiltä tarkastelujaksoilta. Se, että ilmastonmuutosta katsotaan muutamien vuosikymmenien ajalta ei kerro mistään dramaattisesta muutoksesta. Useiden viimeaikaisten tutkimusten mukaan arktinen Huippuvuoret oli 7–8 astetta nykyistä lämpimämpi jääkauden jälkeisellä lämpökaudella 10 000–8 000 vuotta sitten. Silloin ei ollut tehtaita ja muuta nykyaikaisia saastuttajia ollenkaan. Suomessa harjoitetaan ilmastopropagandaa, jossa ihmisiä pelotellaan ja syyllistetään ilmastonmuutoksen vaikutuksilla. Suomen osuus globaaleista ilmastopäästöistä on promillen luokkaa. Ilmastonmuutoksen torjunta on nyky-Suomessa sitä, että sen varjolla halutaan kerätä ahkerilta suomalaisilta lisää veroja.

Jäsen Aleksi Niskasén vastaehdotus raukesi kannattamattomana.

Jäsen Aleksi Niskanen jätti lausunnosta rauenneen vastaehdotuksensa mukaisen eriävän mielipiteen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Annukka Kokkonen, ympäristöasiantuntija, puhelin: 310 43544
annukka.kokkonen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 16.03.2021 § 33

HEL 2020-013684 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että talousarvion yhteydessä esitetyn ilmastobudjetin kautta kaupungilla olisi mahdollisuus tuoda selkeästi esiin ilmastotoimiin kohdennettava rahoitus ja saada lisää näkyvyyttä ilmastopolitiikalle ja ilmastotyölle. Hyvin laaditun ilmastobudjetin avulla kyetään arvioimaan, kuinka ilmastotoimet etenevät suhteessa

asetettuihin tavoitteisiin. Ilmastobudjetti tuo myös ilmastotyön paremmin esille sekä parantaa siten tietoisuutta ilmastoasioista.

Helsinki on asettanut itselleen tavoitteen olla hiilineutraali vuonna 2035. Hiilineutraali Helsinki on yksi useista ympäristönsuojelun eri osa-alueiden toimenpideohjelmista. Helsingin kaupunki on jo pidemmän aikaa seurannut osana ympäristöraportointia kaupungin kasvihuonepäästöjen vähentämistoimenpiteiden toteutumista sekä niiden kustannuksia. Ilmastoasioille on ympäristöraportoinnissa oma kohtansa ja kaupungin ympäristötilinpäätöksessä, niin ilmastotoimien kuin kaikkien muidenkin eri ympäristönsuojelullisten osa-alueiden ohjelmien ja syiden perusteella tehtyjen toimien tuotot, kulut ja investoinnit esitetty kaikki omina kohtinaan. Koska ympäristönsuojelun eri osa-alueiden toimenpiteisiin käytettyjä määrärahoja on seurattu jo vuosia, olisi ilmastobudjettiin kuuluvat käyttömenot ja investoinnit mahdollista tunnistaa, kun ne on selkeästi määriteltä.

Jotta ilmastobudjetista saataisiin haluttu hyöty, sen toteuttaminen vaatii, ilmastotyön ja päästöjen vähentämisen kaltaisen pitkäjänteisen ja pitkäkestoisen työn kyseessä ollessa, huolellista kaupungin yhteisten laadintaperusteiden luomista sekä selkeää yhtenäistä ohjeistusta ja määrittelyä koko kaupungin tasoisesti. Myös useiden muiden kaupungin toiminnan osa-alueiden ja toimintojen osalta on vastaavalle budjetoinnille talousarvion yhteydessä osoitettu kiinnostusta. Kyseessä on laaja kokonaisuus, joka edellyttää kattavaa kaupunkitasoista keskustelua, hyvää koko kaupungin tasoista valmistelua, riittäviä lisähenkilöstöresursseja seurantaan ja valmistelutyöhön eri toimialoilla sekä selkeää yhteistä ohjeistusta ja ohjausta. Edellä mainittujen koko kaupungin organisaatiota koskevien yhteisten seikkojen johdosta ilmastobudjetin nopea käyttöönotto on haasteellista, mutta ei mahdotonta, kunhan asiaan ja suunnitteluun paneudutaan riittävällä vakavuudella ja toimeen ryhdytään mahdollisimman pian.

Käsittely

16.03.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus 1:

Sami Muttilainen: Korvataan kohdan (4) viimeinen lause

"Edellä mainittujen koko kaupungin organisaatiota koskevien yhteisten seikkojen johdosta ei ilmastobudjetin käyttöönotto nopealla aikataululla ole mahdollista, vaan vaatii niiden läpikäyntiä sekä ratkaisemista."

seuraavasti:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

"Edellä mainittujen koko kaupungin organisaatiota koskevien yhteisten seikkojen johdosta kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää tärkeänä, että kaupunki aloittaa ilmastobudjetin laadinnan vaativan valmistelutyön."

Kannattaja: Jussi Chydenius

Vastaehdotus 2:

Mika Ebeling: Korvataan kohdan (4) loppuosa: "Edellä mainittujen koko kaupungin organisaatiota koskevien yhteisten seikkojen johdosta ei ilmastobudjetin käyttöönotto nopealla aikataululla ole mahdollista, vaan vaatii niiden läpikäyntiä sekä ratkaisemista."

tällä: "Edellä mainittujen koko kaupungin organisaatiota koskevien yhteisten seikkojen johdosta ilmastobudjetin nopea käyttöönotto on haasteellista, mutta ei mahdotonta, kunhan asiaan ja suunnitteluun paneudutaan riittävällä vakavuudella ja toimeen ryhdytään mahdollisimman pian."

Kannattaja: Arja Karhuvaara

Mika Ebelingin ja Sami Muttilaisen vastaehdotuksista äänestettiin ensin vastakkain.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Mika Ebelingin vastaehdotuksen 2 vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Ei-ehdotus: Sami Muttilaisen vastaehdotuksen 1 mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 8

Mika Ebeling, Arja Karhuvaara, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Terhi Peltokorpi, Nasima Razmyar, Niilo Toivonen, Laura Varjokari

Ei-äännet: 5

Silja Borgarsdóttir Sandelin, Jussi Chydenius, Sami Muttilainen, Pauliina Saares, Johanna Sydänmaa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi tässä äänestyksessä Mika Ebelingin vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

Lautakunta ei äänestänyt enää erikseen esittelijän ehdotuksen ja Mika Ebelingin vastaehdotuksen välillä, vaan hyväksyi Mika Ebelingin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun lausunnon yksimielisesti.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Hannu Airola, projektipäällikkö, puhelin: 310 87743
hannu.airola(a)hel.fi